

Posudek na bakalářskou práci

Petry Zemanové

Genderový přístup nejmladší generace učitelek mateřských škol

U volby tématu oceňuji využití kulturního kapitálu autorky jako absolventky pedagogického lycea s absolvovanou praxí i v mateřských školách a využití jejího sociálního kapitálu při hledání narátorek pro polostrukturované rozhovory. Výzkumná otázka je formulována přesně, neboť se snaží vyhnout úskalí vnějšího hodnocení a sleduje pouze subjektivní vnímání, hodnocení a reflexivitu situací samotnými narátorkami.

Teoretická příprava byla pro úroveň bakalářské práce standardní a dostačující, koncepty genderu sice ani zde nepřekračují horizont „muži-ženy“ a prakticky nejsou využity další klíčové dimenze genderového řádu, sleduje se víceméně jen obvyklá rovina osobní. Naštěstí to zrovna u této práce lze celkem akceptovat, jelikož je zaměřena na genderovou socializaci jedinců, role, identitu, stereotypy a podobně, nicméně je vždy třeba připomínat, že se jedná o poměrně ploché porozumění analytické funkci pojmu gender. U kompilace teorií genderové socializace v podstatě jen ze dvou zdrojů až příliš absentuje autorský vklad alespoň v té podobě, že by autorka uvedla, proč to tam vůbec má, zda a jak tyto teorie aplikuje, které jsou pro její analýzu nejvhodnější a podobně, nebo by to chtělo alespoň shrnutí podstatných a v práci použitelných tezí. Tímto neduhem ostatně trpí celá teoretická část, i ta, kterou považuji za klíčovou, a tou je kapitola o genderové socializaci v mateřské škole. I u tak zdánlivě faktografických pasáží jako je formální kurikulum je přece možné alespoň si klást otázky a upozorňovat, kde jsou požadované zásady dvojsečné – například předávání hodnot – jakých a čím? Neboť to jsou otázky velmi úzce se vztahující k výzkumné otázce této práce. Celkově je teoretická část však celkem obratným sestavením excerpt z relevantní literatury, a to převážně české. Toto by se bývalo mohlo proměnit v přednost, pokud by s tím autorka aktivně pracovala a záměrně se pokusila podat obraz dosavadního stavu bádání a diskuse v českém kontextu.

V empirické části je standardně představena metoda, rušivě působí nejednotnost v označování narátorek – někdy respondentky, někdy informátorky. Výzkumný vzorek je dostatečně velký. Výzkumná otázka byla také velmi dobře operacionalizována ve formě kladených otázek, náležitě otevřených. Abstrahované axiální kategorie jsou cenné tím, že identifikují fenomény a nikoli jen témata. Zároveň se ukázalo jako užitečné pro strukturu analýzy oddělit

jednotlivé oblasti potenciálního genderovaného přístupu (například Hračky nebo Prostory). Za zajímavé považuji srovnání vlastních nálezů autorky jak s předchozími kvalifikačními pracemi, tak s odbornou literaturou. Dále oceňuji využívání kódů typu in vivo pro označení kategorií. Analýzy a interpretace jsou odvedeny poctivě, detailně a tvořivě, autorka se však přece jen měla vyhnout vnějšímu hodnocení, které deklaratorně neměla v úmyslu. Analýza tak nepůsobí čistě, objevují-li se autorčina hodnocení jako „považuji za správné“ atd. Některé jevy jsou analyzovány velmi subtilně, jako v případě „šatů“ někdy mají analýzy ještě některé rezervy. Co oceňuji, že zcela přiměřené používání citátů, je dobře, že nepřevažují nad analýzami. S těmi si autorka nadmíru vyhrála, ve své práci plasticky demonstruje, kolik vrstev a faset má genderově diferencovaný, asymetrický přístup k dětem v mateřských školách, kolik rozporů lze najít v dobře míněném přístupu učitelek a podobně, a jak nízká je obecná míra genderové reflexivity. Práce je tak nepochybně přínosná a originální. Závěry jsou dobře podložené.

Navzdory řadě pochopitelných rezerv prokazuje bakalářská práce Petry Zemanové velké nasazení, důkladnost a invenci, k obhajobě ji doporučuji a navrhuji hodnocení výborně.

V Roztokách 26. 5. 2016

PhDr. Hana Havelková, PhD.

Vedoucí bakalářské práce